

GENERALFORSAMLING I BLIS | BY- OG LANDSKABSKULTUR I SYDDJURS

Torsdag den 27. februar 2020 - kl. 19⁰⁰ i Cafeen, Kulturhotellet i Rønde.

FORMANDENS BERETNING

*På vegne af bestyrelsen vil jeg orientere om aktiviteterne i 2019 og planer for 2020 -
Vi er trådt ind i foreningens 13. leveår.*

Bestyrelsen valgt på Generalforsamlingen i 2019

Anna Søgaard Nielsen (formand), Ebbe Stender Hansen (næstformand og kasserer), Eigil Nybo (sekretær), Anne Marie Poulsen, Grethe Hoffmann, Klaus Bertram Mikkelsen, Kari Baklund og Kit Egefjord.

Hans Nielsen flyttede til Ærø i 2019.

Suppleant: Hans Jakob Jakobsen

Revisorer: Åge Madsen og Jakob Vedsted

DATO 27. februar 2020
CVR 31 39 31 32
MAIL blis@blis.dk
WWW www.blis.dk

Tillidsposter

Rådet for Nationalpark Mols Bjerge

Anna Søgaard Nielsen

Bevaringsrådet, Syddjurs Kommune

Eigil Nybo

Arkitektur- og Bevaringsudvalget, Syddjurs Kommune

Ebbe Stender Hansen

By & havn

Kit Egefjord

Anne Marie Poulsen

Udvalg

Høringsudvalget

Eigil Nybo

Grethe Hoffmann

Forskønnelsesudvalg for Ebeltoft

Kit Egefjord

Anne Marie Poulsen

Kolindsund udvalget

Klaus Bertram Mikkelsen

Presseudvalget

Grethe Hoffmann

Ebbe Stender Hansen

Arrangementsudvalget

Grethe Hoffmann

Ebbe Stender Hansen

Hjemmeside

Webmaster Eigil Nybo

Medlemskreds

Foreningen har 72 medlemmer pr. 31.12.2019. En fremgang på 2 medlemmer.

Det betyder ikke, at der er kommet 2 nye medlemmer i 2019. Nej, der er 8 nye medlemmer og 6 har meldt sig ud.

ÅRETS GANG

Orientering om bestyrelsesarbejdet, arbejdet i udvalg, tillidsposter og landsforeningen

BESTYRELSENS ARBEJDE OG SAMARBEJDE

Vi har haft et fantastisk år, - et meget travlt år.

BLIS har sat nye, store initiativer i søen og det bobler i Syddjurs Kommune med vigtige projekter. Projekter, der får stor indflydelse på det fysiske miljø.

2 | 8

Indefra og udefra har der været tidskrævende og spændende opgaver.

Samarbejde er vigtigt, det allervigtigste samarbejde for BLIS er det, vi har med politikerne og embedsværket.

Sidste år satte vi os det mål, at vi gerne ville mødes med udvalgene PUK og NTM. Vi ønskede at gøre helt klart for de nye politikere i byrådet, hvad BLIS står for, hvad vi har bidraget med og hvilke ressourcer BLIS kan stille til rådighed for Syddjurs Kommune i et konstruktivt samarbejde.

Det mål er lykkedes over alt forventning.

Vi kan mærke det konstruktive samarbejde med Syddjurs Kommune.

Det er en fornøjelse, når politikerne citerer BLIS's holdninger i avisen, som et vægtig input vedr. en sags afgørelse.

Jeg er stolt over, når det kommer udefra, også fra kommunens embedsfolk, at det er et stykke grundigt arbejde, der kommer fra BLIS.

Vi kan mærke, at der bliver lyttet.

Overskrifterne for 2019 har været

- Studietur med NTM- og PUK-udvalgene
- Sagerne i Høringsudvalget
- Bogen Kend Dit Hus
- Arkitektur- og Bevaringsprisen
- BLIS' forslag til Bevaringsrådet
- Nationalparken
- By- og havn
- Femmøller lokalplan
- Ebeltoft Præstegaard
- Maltfabrikken
- Slagterigrunden,
- Arrangementer

Studietur med NTM og PUK

Den 21. maj kl. 12:30 startede bussen med politikere, embedsmænd, Ole Sørensen og Hanne Sloth fra bevaringsrådet og BLIS, - vi var tilbage igen kl. 17:30. Vi var 22 i alt.

Lidt dryp i starten, men det klarede selvfølgelig op. Vi havde en fin tur, hvor vi viste en varieret del af vore store kulturværdier, byggeri og landskab.

Nogle, som er forvaltet godt, andre mindre godt og også et eksempel på "det grønne", som BLIS også har fået mere fokus på.

I kan se programmet, bemærk at det var kvinder, der stod for arrangementet, ikke skyggen af en mand! Men, - som i det virkelig liv "bag enhver kvinde står en mand" – det gjorde, der også her.

Det vi fik ud af turen, var nok det, der står mellem linjerne. At mødes, at mærke vi har en fælles sag og at komme til at kende hinanden lidt. Der er blevet en kortere vej til politikerne og embedsværket.

Rigtig positivt var det, at politikerne luftede muligheden for at gentage en studietur - evt. hvert andet år.

Høringsudvalget

I løbet af 2019 har der været 8 høringsager.

4 af de 8 sager har drejet sig om landbrug. I disse sager er det desværre reglen, at vi ser misvedlighold, som betyder at den registrerede SAVE-værdi ikke holder. Derfor har BLIS med beklagelse imødekommet ansøgningerne om nedrivning af dels en længe, dels et stuehus, men med understregning af, at ny - opførelsens materialeholdning og proportionering skal være i overensstemmelse med den oprindelige bygning.

2 sager har været vedr. altaner og 1 sag vedr. ombygning til boliger med kviste. Alle disse 3 ansøgninger kommer fra Ebeltøft gamle bydel, hvor lokalplan 177 er gældende. Altaner og kvistenes materialevalg eller udformning har ikke fulgt lokalplanen. Så derfor er ansøgningerne ikke imødekommet.

Svaret til sagen om en nænsom indretning af lejligheder er positiv fra BLIS – da vi jo går kraftigt ind for: "Beskyttelse gennem benyttelse".

Sidste sag er præstegården i Kolind. Teknisk dårlige løsninger af præsteboligen har medført skimmelsvamp. SAVE- registreringen, der træder i kraft i 2020 vurderer præstegården, bolig og konfirmandstue, til henholdsvis 2 og 3. Klimaskærmen er i fin stand og præstegården er et smukt og vigtigt anlæg i Kolind. Fugtproblemerne kan løses, derfor har BLIS's høringsvar været, at præsteboligen bør bevares.

I alle de 8 sager har Syddjurs Kommune fulgt BLIS's svar.

I Kolind har PUK udvalget nedlagt et § 14 påbud, som betyder i fgl. Lovteksten:

"Kommunalbestyrelsen kan nedlægge forbud mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan. Forbuddet kan højst nedlægges for et år."

Bogen 'Kend Dit Hus'

'Kend Dit Hus' er inspireret af vores søsterforening 'By & Land for Sydfyn'. Vi er i BLIS kommet meget langt med bogen. Bevaringsrådet er medudgiver.

Bogens idé er at være en hjælpende hånd til ejere af bevaringsværdige huse i Syddjurs Kommune. En hjælp til at sætte huset i et historisk, arkitektonisk perspektiv og at kunne renovere på en måde, så det bevarer husets sjæl og sikre den økonomiske værdi.

Det er et stort arbejde. Ankermanden er Eigil.

Bogen er som nævnt til Syddjurs. Så der er blevet fotograferet bevaringsværdige boliger, sommerhuse og landbrug i kommunen. Der er skrevet, vi har fået lavet tegninger, der er diskuteret layout, den arkitekturhistoriske del er læst igennem af lektor, arkitekt Lars Bock fra restaureringsafdelingen på Arkitektskolen Aarhus o.s.v.

Og vi har netop fastsat en dato for udgivelsen. Det bliver torsdag den 28. maj 2020 kl. 16 på Kulturloftet på Maltfabrikken.

Borgmester Ole Bollesen vil ved receptionen sige nogle ord, der bliver bobler i glassene i dagens anledning og så har vi gjort et lille scoop idet vi - efter afsløring af bogen - har

fået arkitekt Søren Vadstrup, gurun indenfor dansk restaurering og forfatter til flere bøger om emnet, til at holde et foredrag om restaurering af vor bygningskulturarv. Arrangementet vil, i samarbejde med Nationalparken, blive fulgt op af "håndværkerdagen" den 30. maj på Maigaarden med bl.a. kalkning, tjæring og maling efter solide gamle forskrifter.

Vi glæder os til bogen. Men med udgivelsen er der ikke sat punktum for vores projekt endnu.

Bogen skal distribueres. Først og fremmest til de mere end 1200 boligejere af bevaringsværdige huse, som er SAVE-registrerede i kategorierne 1 – 4, De vil få bogen udleveret gratis. Derudover vil bogen blive uddelt til en lang række institutioner, lokalarkiver, ejendomsrådgivere og håndværkere.

Derfor vil vi opfordre BLIS medlemmer til at komme med ud og mærke dette dejlige forår og opleve vor fine kulturskat, som bygninger i Syddjurs repræsenterer, og samtidig lægge Kend Dit Hus i postkassen hos de heldige ejere af et bevaringsværdigt hus. Der er jo kun 12-1300. ☺

Vi har fået økonomisk støtte på 90.000 kr. i alt fra Syddjurs Kommune, fra Nationalparken og fra enkelte håndværkere - alene til at dække udgifter.

Arkitektur- og Bevaringsprisen

På initiativ af BLIS blev Arkitektur- og Bevaringsprisen indført i Syddjurs Kommune i 2016.

I komiteen for prisen sidder:

- Formanden for PUK-udvalget Riber Anthonsen
- Afdelingschef for teknik og miljø Rune Asmussen
- Ebbe Stender for BLIS
- En repræsentant for Museumsforeningen og arkiverne Jørgen Nyhuus
- En akademisk arkitekt som pt. er Jakob Pedersen.

I 2019 fejrede BLIS Arkitekturens Dag i samarbejde med kommunen - dog uden en Arkitektur- og bevaringspris.

Årets emne til Arkitekturens Dag var "Kulturmiljøer og Arkitekturpolitik." Lars Thiis, partner hos Cubo Arkitekter, fortalte ud fra emnet "Transformation af kulturmiljøer".

Så lokaliteten, Maltfabrikken, var perfekt til emnet.

Bagefter fortalte Kristian Krog om Maltfabrikken og viste rundt.

Der var mere end 150 gæster på Kulturloftet, flere måtte gå forgæves.

BLIS' forslag til Bevaringsrådet

Alle punkter, som BLIS indmeldte til Bevaringsrådet i 2018 er igangsat eller allerede udført:

- Rammer for ansøgning om nedrivning af bevaringsværdige ejendomme
- Kend dit hus
- Bevarende lokalplan for Femmøller

I 2019 har emner været

- Opdatering af SAVE registreringer i kommune-budgettet for 2020, til de manglende registreringer. Dette blev ikke medtaget, men det er aftalt at der bliver fremlagt et lignende forslag til budget i 2021.
- Skiltning i Ebeltoft, der ikke er udført eller opsat i henhold til bestemmelserne i den bevarende lokalplan for Ebeltoft Midtby.

Nationalparken Mols Bjerge

Mika Leth Pedersen valgte at gå på pension 1. november 2019.

Mikas afløser, den nye, nationalparkchef, er Birgitte Lamp. Hun kommer fra en stilling som Unesco Site Manager og Christiansfeld Centerleder. (Verdensarv)

Besøgscentret ved Kalø Slotsruin er det store projekt i Nationalparken.

Lokalplan 420 med kommuneplantillæg nr. 17 er vedtaget i 2019. Klage til Planklagenævnet vedr. Syddjurs Kommunes endelige vedtagelse af lokalplanen er afvist af nævnet.

Fundraising er i gang i samarbejde med Peter Sand, Ebeltoft. Dette kan godt tage flere år.

By & havn/

Ebeltoft i udvikling

BLIS havde set Projektbeskrivelsen fra 2014 som er forløber for "Visions- og udviklingsplan for Ebeltoft By og Havn" fra 2015 og som grundlag for et forestående mere konkret arbejde.

Men en ny organisering og kommunikationsstrategi, drøftet med Distriktsrådet, blev vedtaget i byrådet i april 2019.

Det har betydet mange workshops og borgerinddragelse.

Kit og Anne Marie deltager i grupperne:

- Promenaden og forbindelsen By & Havn
- Jernbanegade

Anne Marie har udarbejdet et grundigt forslag til den såkaldte Promenade og til Den kommunale Halvø.

Og Anne Marie og Kit har med mig på sidefløjen udarbejdet et forslag til en forskønnelse af Jernbanegade med beplantning, belægning, lommer til ophold etc.

Forslagene har været konkrete anbefalinger fra BLIS, der er forelagt og drøftet i gruppe.

Femmøller lokalplan

Som en udløber af høringssagen om nedrivning af et sommerhus på Fuglsøvej nr. 12 og et samarbejde med grundejerforeningen og BLIS, besluttede PUK-udvalget at igangsætte en bevarende lokalplan for Egil Fischers Ferieby. BLIS blev indbudt til at drøfte forventninger og ønsker til lokalplanen. Efterfølgende har der været opstartsmøde med beboerne og arbejdsgrupper er nedsat. Anne Marie og Kit har deltaget i arbejdet.

Efter aflevering af en rapport om "Veje og beplantninger" har Anne Marie og Kit sluppet arbejdet og kommunen udarbejder nu lokalplan-forslaget.

Flere gode nyheder i 2019, hvor BLIS har sat sine spor:

Ebeltoft gl. Præstegaard som jo er arkitekt kgl. Bygningsinspektør Hack Kampmanns fødehjem

Thorkild og Hans Grøn har i mange år kæmpet for bevarelse af den gamle præstegård - og efterhånden som forfaldet har taget til - opfordret kommunen til at foretage et strategisk opkøb.

Det er nu sket - i slutningen af 2019.

Syddjurs Kommune sælger præstegården videre på sigt.

E+N laver en plan for, hvad den kommende ejer skal udvikle.

Syddjurs Kommune kunne ikke have valgt en bedre tegnestue!

Jeg talte med sagsarkitekten, Lise Breum Knakkegaard, forleden dag.

Holdningen er i princippet at bevare præstegården

E+N har derfor arbejdet med forslag til en

- Restaureringsholdning

- Metode for genetablering

I denne uge afleveres et dispositionsforslag til Syddjurs kommune.

Maltfabrikken

Maltfabrikken er en anden af BLIS´ succeshistorier. BLIS har gjort en stor indsats for at bevare Malten og ombygge den til borgernes kulturhus og undgå at en investor indrettede lejligheder og shopping - center eller at fabrikken blev nedrevet.

6 | 8

Projektet lykkedes!

Og Malten er taget i brug så småt i 2019.

Kunstnerboligerne er blevet beboet, værkstedet er kommet i gang, bryggeriet er etableret og Kulturloftet har haft flere arrangementer som bl.a. vores på Arkitekturens Dag.

Realdania siger om Maltfabrikken: "Et af de mest markante transformationsprojekter i nyere tid." Det er store ord!

Jens Lindhe har fotograferet rummene i bygningen, billederne viser en restaurering i særklasse.

ARRANGEMENTER

18. juni 2019 | BLIS, BLIN og medlemmer af Museumsforeningen

Landsforeningen havde Betydningsfulde haver som tema i 2019. Som en udløber heraf arrangerede Grethe et spændende besøg på Clausholm Slot, hvor vi fik en hel særlig rundvisning af kammerherre Kim Berner. Efterfølgende havde vi en hyggelig picnic i C. Th. Sørensens smukke anlæg, restaureret af landskabsarkitekt Preben Skaarup.

27. august 2019 | BLIS og BLIN bestyrelserne med fæller

Sommermødet i år blev arrangeret af BLIS. Vi havde en herlig eftermiddag/aften. Mødtes på Maltfabrikken, hvor Kristian Krog viste os rundt. Herefter kørte vi til Ebeltoft Gårdbryggeri, hvor vi - selvfølgelig under åben himmel – havde en skøn aften med fællesspisning.

11. september 2019 | BLIS

Bestyrelsen havde inviteret stifterne af BLIS, Hans Grøn og Thorkild, til bestyrelsesmøde nr. 100. Det blev fejret hos mig, bl.a. med en Othello - lagkage, special edition.

7. oktober 2019 | Arkitekturens dag

Som nævnt fejrede vi arkitekturen på Maltfabrikken på Arkitekturens Dag med et stort publikum.

31. oktober og 7. november 2019 | BLIN og BLIS

I 1919 grundlagde Walter Gropius ´Bauhaus´ – og dermed revolutionerede han ikke bare arkitektur og design, men også selve måden at tænke arkitektur. I den anledning inviterede BLIN til 2 foredrag om Bauhaus.

Rigtig interessante foredrag, så vi overvejer at gentage dem i Syddjurs.

PLANER

1. 'Kend Dit Hus'

Vi arbejder fortsat med bogen.

PUK og NMT-udvalgene får en briefing på deres respektive udvalgsmøder her i marts måned.

Bogudgivelsen med reception bliver som omtalt tidligere den 28. maj 2020.

7 | 8

2. Friis & Moltke

Den største koncentration af Friis & Moltke byggeri i Danmark findes lige her i Syddjurs Kommune. Og her kan ses det store spænd i deres arkitektur fra gule mursten og sad-deltag i 1960'erne til røde sten og videre til brutalisme, som var gennemgående i 70 og 80'erne og som de nok er mest kendte for.

Derfor vil vi gerne i 2020 taget temaet op: Friis & Moltke i Syddjurs.

Arkitekt Jørgen Thomsen, nu pensioneret lektor fra AAA, er specialist i Friis & Moltke arkitektur. Jørgen begyndte at fotografere til seancen i efteråret. Vi regner med en foredragsaften og en ekskursion, hvor vi vil opleve Friis & Moltkes arkitektur på stedet.

3. By og Havn og**4. Jernbanegade-grupperne**

Fortsætter

5. Slagterigrunden

Det vigtigste projekter for Ebeltoft lige nu er, - foruden Præstegården, projektet på Slagterigrunden.

Den oprindelige plan, joint venture, med almene boliger mod Strandvejen og ejer boliger mod Vigen, bliver ikke til noget.

Der bliver taget politisk stilling til, hvad der skal ske i april eller maj måned.

BLIS er i dialog med politikere om det vigtige projektet.

6. Arkitektur- og bevaringsprisen

Har haft møde i dag for at planlægge Arkitektur- og Bevaringsprisen 2020.

7. Studietur med NTM og PUK 2021

Her i 2020 skal vi begynde at planlægge en studietur i 2021 sammen med embedsværket.

8. Det grønne og landskaber

Her er Anne Marie og Kit godt i gang, og der bliver lyttet.

Rosenbede og byvåbnet .....

Når der er luft, vil vi i BLIS tage hul på bevaring og klassificering af det betydningsfulde grønne i kommunen.

9. Bestyrelsesmøder

I 2020 vil vi afholde nogle af vore bestyrelsesmøder ude midt i vores kulturarv for at være der, hvor det sker.

VISIONER FOR 2020

Vi kan mærke at der er brug for BLIS.

Ikke blot gennem det gode samarbejde med Syddjurs Kommune, skulder ved skulder, men også fordi der er fokus på bæredygtighed, og cirkulære løsninger!

Vi tror på at den bedste beskyttelse af bygningsarven ligger i muligheden for nutidig benyttelse. Det er bæredygtigt og cirkulært!

På arkitektskolerne er de største afdelinger restaurering eller transformation. På landsmøde i By og Land for godt 14 dage siden var der tilmeldt en flok spritnye udklækkede arkitekter.

De unge arkitekter sagde bl.a., at oplevelsen af at teknologien og samfundet forandre sig i et forrygende tempo betyder, at der er en søgen efter identitet. Det er en af grundene til den store interesse for at bevare kulturarven og vores historie. Hørt!

Der er lys forude!

Men de samme unge mennesker snakkede jeg også om platformen for By og Land.

Og deraf kom det: Facebook, Instagram og Twitter.

Det er Eigil allerede godt i gang med at kikke på. – Vi er nu på Twitter.

De overordnede visioner for BLIS er at fortsætte vor linje og det arbejde som BLIS udviser som foreningen og i de fora vedr. bevaring og planlægning af kulturarv, som er aktive i Syddjurs Kommune. Vi har ideer, som vi må gemme til vi har ressourcerne. Vi kommer ikke til at kede os foreløbig. (Ejendomsmæglere, håndværkere, skoler. Måske få fabrikeret en mulepose med vort logo og "Beskyttelse gennem benyttelse" etc.)

Vi har en bestyrelse som fungerer super godt. Der er indsigt og viden og stor interesse for vores kulturarv.

Der udføres en betydelig og professionel indsats i BLIS.

Stor tak for det - og også tak til dem, der står bag og som betyder, at det kan lade sig gøre!!

TAK!

Herefter vil jeg gi ordet til dirigenten.

Ebeltoft den 26. februar 2020

Anna Søgaard Nielsen
Formand